

Voorstel Gemeenteraad

Datum B&W vergadering:	03-09-2024
Datum Raadsvergadering:	03-10-2024
Afdeling:	SAM
Raadscie:	CIEI
Portefeuillehouder:	Marcel Meurkens
Steller:	Frank Joosten

Onderwerp

Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2023

Korte inhoud

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering.

Aanleiding

Voor de uitvoering van de wettelijk opgedragen taken van de Participatiewet (P-wet) rond werk en inkomen, ontvangt de gemeente Beek een budget, ook wel het BUIG-budget genoemd (BUIG = Gebundelde Uitkering). Wanneer de gemeentelijke uitgaven voor de P-wet groter zijn dan het ontvangen BUIG-budget, bestaat er sinds 2024 een regeling in de huidige vorm om dit tekort (deels) te compenseren door gebruik te maken van de Vangnetuitkering Participatiewet over 2023. Voor Beek is in de Jaarrekening over 2023 een tekort op BUIG vastgesteld van € 311.588,-, aanleiding om deze uitkering aan te vragen. Volgens berekeningen van financiën kan Beek hierdoor in aanmerking komen voor een compensatie-uitkering van ongeveer € 13.000,-.

Overwegingen

De toetsingscommissie die de aanvraag beoordeelt heeft als voorwaarde opgenomen dat de gemeenteraad instemt met de verklaring die het college in de aanvraag Vangnetuitkering heeft opgesteld. In die verklaring is een drietal vragen opgenomen:

1. Analyse van de oorzaken van het tekort
2. De getroffen maatregelen om het tekort te reduceren
3. Het beoogde effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In de aanvraag heeft het college deze vragen als volgt beantwoord:

1. Analyse van de oorzaken van het tekort

Voor de uitvoering van de aan de gemeente opgedragen Participatiewet ontvangt de gemeente middelen via de gebundelde uitkering (BUIG). Een belangrijk uitgangspunt hiervan betreft de bekostigingswijze die voor Beek van toepassing is, namelijk het historisch model, waarbij via T-2 de gerealiseerde bekostiging alsnog plaatsvindt (echter 2 jaar later = $T - 2$). Bij een oplopend bijstandsvolume zal de gemeente de tekorten zelf moeten aanvullen en kan in voorkomend geval van de vangnetregeling gebruik maken.

In de onderstaande cijfers is aangegeven wat de omvang van deze tekorten betreft.

Rijksbijdrage	€ 3.804.402,00
Besteding Pw: algemene bijstand	€ 3.914.625,00
Baten Pw: algemene bijstand	€ 60.049,00-
Besteding IOAW	€ 67.368,00
Besteding IOAZ	€ 19.191,00
Besteding Pw: loonkostensubsidie	€ 166.099,00
BBZ levensonderhoud	€ 8.756,00
	€ 4.115.990,00
Samenvatting:	
Inkomsten BUIG	€ 3.804.402,00
Uitgaven BUIG	€ 4.115.990,00
Tekort op de BUIG	€ 311.588,00-

Het resultaat in 2021 was € 19.430 positief. In 2022 was er een gering tekort van € 12.223.

2. De getroffen maatregelen om het tekort te reduceren

De uitvoering van de Participatiewet (P-wet) is door de gemeente Beek opgedragen aan Vidar, het participatiebedrijf in de Westelijke Mijnstreek, waarin ook de gemeente Stein en Sittard-Geleen (als centrumgemeente) zijn vertegenwoordigd. Vidar heeft in de uitvoering van de P-wet een volledige arbeidsladder ingericht, om daarmee mensen uit de P-wet zo dicht mogelijk te ontwikkelen naar de reguliere arbeidsmarkt. Dit leidt tot een duurzame uitstroom uit de P-wet. Echter, de effecten van het afbouwen van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en de sterke versoering van de Wet jong gehandicapten (WAJONG) heeft ertoe geleid dat er ook een aanzienlijk aantal P-wetters slechts in zeer geringe mate tot ontwikkeling in staat zijn, waardoor dit als effect heeft een opstuwende werking op de instroom in de P-wet. De samenwerking met de gemeenten Sittard-Geleen en Stein, gebundeld in de Westelijke Mijnstreek in Zuid-Limburg op het terrein van de uitvoering van de Participatiewet leidt tot efficiency-voordelen en verhoogt de doelmatigheid in de uitvoering. De effecten hiervan op de uitvoeringskosten en de bemiddeling en begeleiding van P-wetters naar zo regulier mogelijke arbeid leiden tot een reductie van het voor de gemeente Beek van toepassing zijnde tekort.

3. Het beoogde effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

Zoals onder punt 2 is omschreven wordt in de uitvoering van de P-wet zoveel mogelijk ingezet op duurzame uitstroom in combinatie met een breed instrumentarium om P-wetters te ontwikkelen en te laten participeren. Vanuit de gemeente wordt daarbij sterk aangedrongen op een doelmatig en sober apparaat om dit mogelijk te maken. Door de inzet van dit instrument zal naar verwachting een lager aantal mensen in de bijstand zitten dan het landelijke beeld en de groei zoals die voor 2024 (3,1%) is voorspeld via de Marco Economische Verkenningen (MEV). Ook worden overschrijdingen van het P-budget als risico gedetecteerd en daarmee vormt het een onderdeel van de risicoparagraaf, waarvoor een weerstandsvermogen de wettelijke dekking vormt.

Communicatie met de Commissie Inwonerszaken/ raad

De raadsbevoegdheden rond het Sociaal Domein zijn in de gemeente Beek gedelegeerd aan de Commissie Inwonerszaken. De commissie wordt over de ontwikkelingen binnen dit domein, daarmee ook specifiek over de werk- en inkomstenstaken van de gemeente, uitvoerig geïnformeerd. Dit gebeurt via de P&C-cyclus, waarvan de jaarstukken, begrotingen, kwartaalrapportages deel uitmaken. Daarnaast wordt de commissie nader geïnformeerd via raadsinformatiebrieven, bedrijfsbezoeken aan de uitvoeringsinstantie van de Participatiewet in de Westelijke Mijnstreek, Vidar. Vanuit Vidar wordt jaarlijks ook een presentatie verzorgd over de ontwikkelingen van het bedrijf, waarbij ook de strategische visie wordt meegenomen en te treffen maatregelen om de doelstellingen van Vidar te behalen. Een belangrijke doelstelling van Vidar is om haar inkomsten en uitgaven zoveel mogelijk in balans te hebben en eventuele korten zoveel mogelijk te voorkomen. Deze werkwijze en de gekozen maatregelen vormen daarmee ook de uitvoering om tekorten te voorkomen en/ of te reduceren, zoals deze in de aanvraag voor een vangnetuitkering door de gemeente Beek zijn opgenomen.

De Commissie Inwonerszaken is ten aanzien van de voorliggende besluitvorming niet gemandateerd, als gevolg waarvan deze aan uw raad wordt voorgelegd.

Procedure van de aanvraag

De gemeente Beek heeft de aanvraag tijdig ingediend. Na afstemming met de secretaris van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet wordt gevraagd om de instemming van de raad voor de verklaring die het college heeft afgegeven over de inspanningen om het tekort zoveel mogelijk te reduceren. De raad kan deze instemming verlenen tijdens haar vergadering van dinsdag 3 oktober aanstaande. Met deze instemming kan de aanvraag worden gecompliceerd, waardoor de toetsingscommissie de aanvraag kan gaan beoordelen.

Beslispunten

Instemmen met de Collegeverklaring ten behoeve van de aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2023

Beek,
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN BEEK,

Paul de Jonge
Gemeentesecretaris

Christine van Basten-Boddin
Burgemeester

Besluit Gemeenteraad

De raad van de gemeente Beek;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 03-09-2024;

Besluit:

In te stemmen met de Collegeverklaring ten behoeve van de aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2023.

Beek, 03-10-2024
GEMEENTERAAD,

Guliël Erven
Raadsgriffier

Christine van Basten-Boddin
Voorzitter